

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО

ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ

30 август 2016 г. – Вариант 2

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговорите!

1. Под натиска на кои племена се разселват българите след смъртта на хан Кубрат?

- А) хуните
- Б) тюрките
- В) хазарите
- Г) аварите

2. Кой хан сключва първия договор, който урежда търговските отношения между България и Византия?

- А) Аспарух
- Б) Тервел
- В) Крум
- Г) Омуртаг

3. Коя от дейностите на кавхана описва текстът от надписа при Филипи?

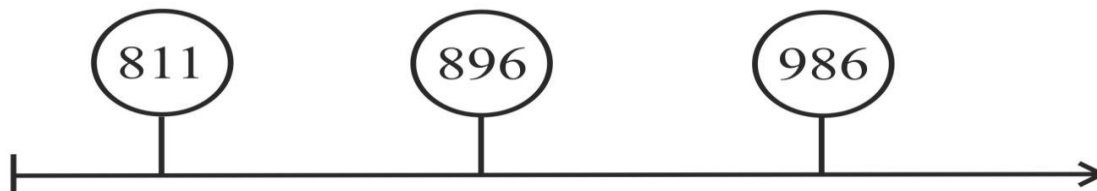
„От бога владетелят на многото българи Персиан изпрати кавхан Исбул, като му даде войски (...) и кавханът (отиде) при смолянците...“

- А) управлява страната като съвладетел и регент
- Б) предвожда войската по нареждане на владетеля
- В) изпълнява мирна дипломатическа мисия
- Г) събира редовния годишен данък

4. Какъв е рангът на създадената през 870 г. автономна българска църква?

- А) Екзархия
- Б) Архиепископия
- В) Патриаршия
- Г) Епископия

5. Кое от сраженията НЕ е означено върху линията на времето?

- А) на хан Аспарух при Онгъла
- Б) на хан Крум при Върбишкия проход
- В) на цар Симеон при Булгарофигон
- Г) на цар Самуил при прохода Траянови врата

6. При управлението на кой цар са първите прояви на богомилството в България?

- А) Симеон
- Б) Петър I
- В) Борил
- Г) Иван Асен II

7. Коя е административната единица във Второто българско царство?

- А) санджак
- Б) комитат
- В) тема
- Г) хóра

8. Кои владетели са съвременници?

- А) хан Маламир – император Роман Лакапин
- Б) княз Борис I – император Юстиниан II
- В) цар Калоян – император Балдуин Фландърски
- Г) цар Йоан Асен II – император Карл Велики

9. Кое културно постижение е създадено в периода на Второто българско царство?

- А) Мадарският скален релеф
- Б) керамичната икона на св. Теодор Стратилат
- В) Преславското златно съкровище
- Г) ктиторските портрети в Боянската църква

10. Коя е вярната хронологическа последователност на посочените събития?

*битката при Клокотница (1); сключването на уния с Римската църква (2);
провъзгласяването на българската църква за Патриаршия на събора в Лампсак (3);
разгромът на латинците при Одрин (4)*

- А) 1, 2, 3, 4
- Б) 2, 1, 4, 3
- В) 2, 4, 1, 3
- Г) 1, 3, 2, 4

11. Представител на коя школа е българският книжовник от XVI в. Матей Граматик?

- А) Търновската
- Б) Софийската
- В) Преславската
- Г) Плисковската

12. Кой е първият учител във взаимното училище в Габрово?

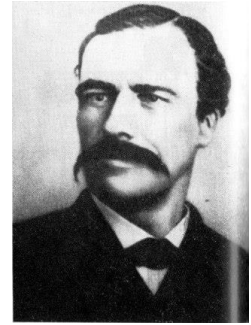
- А) Неофит Рилски
- Б) Ботьо Петков
- В) Найден Геров
- Г) Димитър Миладинов

13. Кое постижение на възрожденските българи е от втората половина на XIX в.?

- А) издаване на вестник „Български орел“
- Б) издаване на „Буквар с различни поучения“
- В) учредяване на Българската екзархия
- Г) откриване на елино-българско училище в Котел

14. Кое събитие е свързано с дейността на личността от снимката?

- А) създаването на Българския революционен централен комитет
- Б) издаването на вестник „Свобода“
- В) организирането на Априлското въстание
- Г) сформирването на Първата българска легия

15. Кое българско въстание избухва в същата година, в която започва Сръбско-турската война от 1876 – 1877 г.?

- А) Нишкото
- Б) Априлското
- В) Старозагорското
- Г) Видинското

16. От кой договор е откъсът?

„Чл. 1 България се създава в самостоятелно трибутарно княжество под върховната власт на Н.В. султана. То ще има християнско правителство и народна войска (милиция)...

...

Чл. 13 На юг от Балкана се образува една провинция, която взема името Източна Румелия... при условия на пълна административна автономия...“

- А) Санстефански
- Б) Берлински
- В) Лондонски
- Г) Букурещки

17. Кое събитие отразява литографията на Николай Павлович?

- А) Освобождението на българската държава
- Б) обявяването на Независимостта на България
- В) провъзгласяването на Съединението
- Г) подписването на Ньойския мирен договор

18. Понятието „абдикация“ се използва, за да се обясни, че:

- А) управляващият монарх е свален насилствено от власт
- Б) държавният глава поема само представителни функции
- В) владетелят доброволно се отказва от престола
- Г) парламентът ограничава правата на монарха

19. Каква е основната цел на организаторите на Деветоюнския преврат от 1923 г.?

- А) унищожаването на Българската комунистическа партия
- Б) свалянето от власт на Българския земеделски народен съюз
- В) детронирането на княз Фердинанд Сакскобурготски
- Г) изолирането на десните партии от участие в управлението на държавата

20. Коя държава е поставена в изолация, според текста на този документ?

„1. Югославия, Гърция, Румъния и Турция си гарантират взаимно сигурност на своите балкански граници.

2. Високодоговарящите се страни се задължават да се споразумеят за мерките, които ще се предприемат при възникването на евентуалните случаи, които могат да засегнат техните интереси съответно определени в това споразумение ...“

Из „Балканския пакт“, 9.02.1934

- А) Албания
- Б) България
- В) Черна гора
- Г) Хърватия

21. С кой официален документ България си връща Южна Добруджа?

- А) Топханенския акт
- Б) Парижкия мирен договор
- В) Крайовската спогодба
- Г) Лондонския мирен договор

22. Кое понятие означава общо съгласие между членовете на дадена група или общност?

- А) прокламация
- Б) консенсус
- В) ратификация
- Г) национализация

23. За кой български владетел е съставено регентство поради неговото непълнолетие?

- А) Александър Батенберг
- Б) Фердинанд Сакскобурготски
- В) Борис III
- Г) Симеон II

24. Какво предвижда текстът от Конституцията на Народна Република България от 1947 г.?

„Чл. 6. Средствата за производство в Народната Република България принадлежат на държавата (общонароден имот).“

- А) коопериране
- Б) национализация
- В) индустриализация
- Г) планово стопанство

25. Кои държави са победители в Първата световна война?

- А) Австро-Унгария, Великобритания, САЩ
- Б) Великобритания, Италия, България
- В) Франция, САЩ, Великобритания
- Г) Франция, Сърбия, Германия

26. Коя държава променя политическата си система след Първата световна война?

- А) САЩ
- Б) Франция
- В) Русия
- Г) Великобритания

27. Кое е белег на тоталитарното управление?

- А) равенството на гражданите пред законите
- Б) защитата на частната собственост
- В) свободата на печата
- Г) липсата на политически плурализъм

28. Каква е основната цел на Организацията на обединените нации?

- А) да обедини въоръжените сили на държавите от Западна Европа
- Б) да обедини военно и политически държавите от Източна Европа
- В) да гарантира световния мир и социалното равенство между народите
- Г) да защитава правата на страните от Третия свят

29. Кое събитие е проява на „Студената война“?

- А) атомната бомбардировка над Нагасаки
- Б) подписването на пакта Молотов-Рибентроп
- В) изграждането на Берлинската стена
- Г) провеждането на Техеранската конференция

30. Заедно с коя друга държава България е приета в Европейския съюз?

- А) Гърция
- Б) Румъния
- В) Полша
- Г) Чехия

Отговорите на задачите от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. На линията на времето са представени българските монарси след Освобождението. Срещу съответните букви в свитъка за свободните отговори запишете липсващите имена, като спазите хронологическата последователност.

32. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете името на историческата личност, която отговаря на описанието:

- А) български владетел, пръв признат официално за цар от Византийската империя
- Б) български възрожденски деец, основал класното училище в Копривщица
- В) български политик, оглавил правителството след преврата на 9.IX.1944 г.

33. Срещу съответната буква в свитъка на свободните отговори запишете историческата личност и века, свързани с посочените събития/факти:

- А) възникване на отшелничеството в българските земи
- Б) създаване на Вътрешната революционна организация
- В) налагане на „режим на княжеските пълномощия“

34. Срещу съответната буква в свитъка за свободните отговори запишете подходящия термин/понятие (*диоцез, расизъм, реквизиции, геноцид, синод, репарации*), което съответства на даденото определение:

- А) изстребление на определена група население поради расови, етнически или религиозни мотиви
- Б) църковна област, управлявана от архиепископ или патриарх
- В) парично обезщетение за нанесени щети при война, което победена страна изплаща на победителката

35. За всяко от изброените понятия посочете в свитъка за свободните отговори конкретен пример от българската история до средата на XX век:

- А) революционна организация
- Б) прелиминарен мирен договор
- В) референдум

36. Прочетете внимателно откъса и отговорете на поставените въпроси:

- А) За кое събитие от българската история се отнася написаното? През кой век се е случило?
- Б) Кой е византийският император, за когото става дума в документа?
- В) Какви са крайните последици от непокорството на българите?

„[Тогавашният император] пожелал да си вземе жена от иностранен род, понеже първата му съпруга била починала. Той влязъл в преговори чрез пратеници с унгарския крал Бела и взел за своя жена неговата дъщеря... Но поради своята дребнава пресметливост той решил да отпразнува сватбените тържества с държавни пари и почнал да ги събира от вътрешните области, без да са предвидени като данъци. Поради скъперничеството си... той незабавно въоръжил срещу себе си и срещу ромеите варварите от Стара планина, които преди това се наричали мизи [българи]... Виновници за това зло и бунтовници на целия народ били двама родни братя... След като вече мизите [българите] решили да се отделят от държавата и след като станали водачи на това зло лицата, които споменах, императорът тръгнал на поход срещу тях.“

37. Разгледайте историческата карта и отговорете на поставените въпроси:

- А) Кой ръководи четата, чието придвижване е отразено на картата?
- Б) Какво е означено с буквите А и В?
- В) Запишете събитието и годината, с които се свързва четата?

38. Разгледайте изображението и отговорете на поставените въпроси:

- А) Какъв вид училище е представено на релефа?
- Б) В кой град и през коя година е открито първото такова училище в българските земи през Възраждането?
- В) Как се нарича системата на обучение в това училище?

В свитъка за свободните отговори напишете в обем до 3 страници отговор на историческия въпрос:

Как българите постигат успех в борбата за независима църква през Възраждането?

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. Каква е съдбата на Българската патриаршия след завладяването на българските земи от османските турци?
2. Кои са причините за българо-гръцкия църковен конфликт?
3. Кои са основните етапи на борбата за църковна самостоятелност и с какви действия са свързани?
4. Кога и как е учредена независимата Българска църква?
5. Какво е историческото значение на извоюваната победа?

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ – 30 АВГУСТ 2016 г.

ВАРИАНТ № 2

Задача от 1 до 30.

Ключ с верните отговори

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	В	1
2.	Б	1
3.	Б	1
4.	Б	1
5.	А	1
6.	Б	1
7.	Г	1
8.	В	1
9.	Г	1
10.	В	1
11.	Б	1
12.	А	1
13.	В	1
14.	Г	1
15.	Б	1
16.	Б	1
17.	В	1
18.	В	1
19.	Б	1
20.	Б	1
21.	В	1
22.	Б	1
23.	Г	1
24.	Б	1
25.	В	1
26.	В	1
27.	Г	1
28.	В	1
29.	В	1
30.	Б	1

Задача 31. – 3 точки

- А) Александър Батенберг**
- Б) Фердинанд Сакскобурготски**
- В) Борис III**

Задача 32. – 3 точки

- А) цар Петър I**
- Б) Найден Геров**
- В) Кимон Георгиев**

Задача 33. – 6 точки

Събитие	Личност	Век
А) възникване на отшелничеството в българските земи	Св. Иван Рилски (цар Петър I)	X
Б) създаване на Вътрешната революционна организация	Васил Левски	XIX
В) налагане на „режим на княжеските пълномощия“	Александър Батенберг	XIX

Задача 34. – 3 точки

- А) геноцид**
- Б) диоцез**
- В) репарации**

Задача 35. – 6 точки

Примерни отговори

- А) Вътрешна революционна организация; Български централен революционен комитет; Вътрешна македоно-одринска революционна организация**
- Б) Санстефански прелиминарен мирен договор**
- В) референдум за съдене на виновниците за националните катастрофи през 1922 г.; референдум за преминаване от монархия към република през 1946 г.**

Възможни са и други отговори

Задача 36. – 5 точки

- А) въстанието на братята Асен и Петър (въстанието на Асеновци); през XII век**
- Б) Исак II Ангел**
- В) възстановяване на българската държавност (отхвърляне на византийската власт от българските земи)**

Задача 37. - 5 точки

А) Христо Ботев

**Б) означено с буква А – слизане на четниците на българския бряг;
означено с буква В – мястото, където загива Христо Ботев**

В) Априлско въстание; 1876 г.

Задача 38. - 4 точки

А) взаимно

Б) Габрово; 1835 г.

В) взаимоучителна (Бел-ланкастърска)

ВТОРА ЧАСТ – 35 точки

Отговор на исторически въпрос:

Как българите постигат успех в борбата за независима църква през Възраждането?

При отговора вземете под внимание следните въпроси:

1. Каква е съдбата на Българската патриаршия след 1396 г.? – **5 точки**

2. Кои са причините за българо-гръцкия църковен конфликт? – **6 точки**

3. Кои са основните етапи на борбата за църковна самостоятелност и с какви действия са свързани? – **10 точки**

4. Кога и как е учредена независимата Българска църква? – **6 точки**

5. Какво е историческото значение на извоюваната победа? – **8 точки**

35 точки се получават за пълен отговор, който включва:

- Определяне и изясняване на ключовите понятия в заглавието;
- Отговори на петте съпътстващи въпроса;
- Правилен подбор на основните факти;
- Анализ и обобщения на основата на аргументирани твърдения и верни факти;
- Висока езикова и правописна култура.